

CONCEPTVERSLAG VAN DE VERGADERING VAN DE COMMISSIE RUIMTE EN GROEN, GEHOUDEN OP 27 OKTOBER 2003 IN HET PROVINCIEHUIS TE UTRECHT

Aanwezig:

M. van de Groep (voorzitter), mw. mr. J.G.J. Kamp (gedeputeerde), drs. J.P.J. Lokker (gedeputeerde), dr. J. Streng (gedeputeerde), dr. R. Bisschop (SGP), drs. W.J. Bos (PvdA), mw. drs. A.J. Dekker (D66), mw. A.J.M. van Dongen (GroenLinks, verlaat), mw. P. Doornenbal-van der Vlist (CDA), drs. C. de Heer (CU), mw. A. Jonkers-Cornelisse (SP), mw. mr. M.N. Kallen-Morren (VVD), J.F.M. Kloppenburg (GroenLinks), mw. J.C. Kramer (PvdA), C.J. van Kranenburg (CU), G.M. Puffers (LPF), mr. J.G.M. Reerink (PvdA), J.L.N. Schreurs (PvdA), P. Seldenrijk (CDA), mw. drs. R.C.M. Stadhouders (CDA), B. de Vogel (VVD), drs. R.E. de Vries (D66), ir. B.A. Witteman (SP)

Afwezig:

drs. T.G.P.M. Ruijs (CDA), S.D. Swane (VVD)

Van ambtelijke zijde aanwezig:

mw. drs. J.J.C. Stam (adjunct-griffier), mw. B. Vet (commissiesecretaris), mw. E.S. Thuis (verslag)

---

1. Opening

De voorzitter, de heer Van de Groep, opent de vergadering met een hartelijk welkom aan de aanwezigen.

2. Mededelingen

Met kennisgeving zijn afwezig de heer Swane en de heer Ruijs.

De voorzitter zal met de griffie overleg hebben over de vergaderfaciliteit voor deze commissie. Vooral als er meerdere insprekers zijn, wordt de accommodatie te krap en spreker biedt dan ook zijn excuses aan voor de beperkte ruimte.

De heer Reerink memoreert dat er vanmiddag een conferentie met twintig gemeenten plaatsvindt over de Heuvelrug. Het programma is zeer interessant en vangt aan om 16.30. Indien commissieleden interesse hebben deze conferentie bij te wonen, zijn zij van harte welkom.

De voorzitter bevestigt dat de griffie de organiserende instantie in dergelijke situaties laat weten dat er een commissievergadering plaats vindt.

De heer Streng deelt mee dat in de commissievergadering van medio november zal worden gesproken over de notitie inzake de 30% sociale huur en de aangenomen motie ten aanzien van sociale segregatie, met name omdat er vanuit het Rijk bezorgdheid bestaat over de realisering ervan. Een artikel uit het oktobernummer van Building Business wordt hiertoe van harte aanbevolen.

De voorzitter zegt toe dat er voor zal worden gezorgd dat de commissieleden dit artikel ontvangen.

- a. In aansluiting op de ingekomen brief van Stichting Woonark Klompweg Nigtevecht dd. 2 oktober jl. is een aanmelding gedaan voor het gebruikmaken van het inspreekrecht door mevrouw Van Herk.
- b. Eveneens heeft zich als inspreker aangemeld mevrouw Van Kouwen namens NMU Zeist, waarbij het woord zal worden gevoerd door mevrouw Markus.
- c. Nagezonden is een tweetal brieven van landinrichtingscommissie RAK Kromme Rijngebied. De heer Jansen, voorzitter van de commissie, zal eveneens gebruik maken van het inspreekrecht.

Ad a.

Mevrouw Van Herk verwoordt het standpunt van de Stichting Woonark Klompweg Nigtevecht aan de hand van een notitie, waar korthedshalve naar wordt verwezen. De notitie wordt achter dit verslag gevoegd.

De voorzitter geeft de commissie vervolgens gelegenheid tot het stellen van vragen.

Mevrouw Dekker bedankt de inspreker voor de duidelijke toelichting. Het betreft een complexe situatie omdat er veel overheden bij zijn betrokken. Zij vraagt of indien er wordt aangesloten bij de laatste twee punten, namelijk dat in het kader van vrijwilligheid en geleidelijkheid eventueel op termijn de ligschepen van die plek verdwijnen, dit dan een oplossing is waar de insprekers zich in kunnen vinden.

Mevrouw Van Herk beantwoordt dit bevestigend, omdat dit reeds genomen besluiten zijn. Dat is voor betrokkenen en de gemeente Loenen voldoende. In de brief van de provincie staat echter dat zij zich beraadt over haar goedkeuringsbevoegdheid met betrekking tot het bestemmingsplan van Loenen. Indien de toestemming aan het bestemmingsplan wordt onthouden, worden de schepen, althans door de provincie, niet bestemd. De provinciale verordening is niet aangepast aan de actualiteit.

De heer De Vogel zegt geconstateerd te hebben dat het binnen de provinciale grenzen gaat om 28 woonschepen waar iets mee zou zijn, waarvan er 25 in de gemeente Loenen liggen. Dit aantal komt hem vreemd voor.

Mevrouw Van Herk antwoordt dat het haar ook bevreemdt, omdat er helemaal geen knelpunten bestaan, niet in Loenen en ook niet in de rest van de Vecht. Het vreemde is ook dat ondanks het besluit van de stuurgroep er nog steeds wordt gesproken over knelpunten. Het stuurgroepbesluit dat door de projectleider van de RPV is rondgestuurd is niet het echte stuurgroepbesluit, waartegen dan ook is geprotesteerd. De projectleider spreekt van een 'aangeklede formulering' en stelt dat de verschillende overheden gerechtigd zijn om gebruik te maken van dwingend instrumentarium. Dit is echter helemaal niet besloten door de stuurgroep. Eén en ander is dus ter kennisname, maar niet besloten.

De voorzitter bedankt de insprekers en stelt vast dat het niet de bedoeling is vanmiddag te komen tot een finale behandeling van de voorliggende zaak. Hij geeft vervolgens gelegenheid tot het stellen van vragen aan de gedeputeerde mevrouw Kamp.

De heer Kloppenborg vraagt wat de dwingende redenen zijn dat nu tot verplaatsing moet worden overgegaan.

Mevrouw Dekker vraagt welk besluit in de serie van besluiten nu eigenlijk het meest belangrijk is en of de uitspraak van de Raad van State, waarin de gemeente Loenen de opdracht krijgt deze situatie te legaliseren door het op te nemen in het bestemmingsplan, ook voor de andere overheden het belangrijkste besluit is.

Mevrouw Kamp verduidelijkt de rol van de stuurgroep. In de stuurgroep zijn alle partijen vertegenwoordigd die te maken hebben met aspecten aan en op de Vecht. In mei is het rapport aan de orde geweest waarin de knelpunten in het kader van natuur en landschap zijn genoemd. Dit rapport is voor kennisgeving aangenomen, waarmee de knelpunten echter niet van tafel zijn. De stuurgroep meent dat de middelen om hier wat aan te doen, de stuurgroep ten ene male ontbreken. De mogelijkheden om de diverse knelpunten op te lossen, liggen bij de diverse overheden. Wat de stuurgroep wel zou kunnen doen is het bedrag dat in de 'pot' zit aan te wenden om het voor betrokkenen aantrekkelijk te maken om mee te werken aan de oplossing van de knelpunten. Van belang hierbij was dat uitgegaan moet worden van vrijwilligheid.

De provincie heeft wel instrumenten om de knelpunten op te lossen; de verordening natuur en landschap geeft mogelijkheden hiertoe, maar ook de goed- of afkeuring van bestemmingsplannen. Als de provincie instemt met het bestemmingsplan waarin de knelpunten zijn opgenomen en gelegaliseerd, worden daarmee mogelijkheden om iets aan de knelpunten te doen, weggenomen. Dit betekent dat er goed moet worden gekeken naar het al dan niet goedkeuren van zo'n bestemmingsplan. Aanstaaende woensdag spreekt de stuurgroep over de diverse mogelijkheden (bijvoorbeeld een subsidieverordening).

De commissie en de insprekers zijn derhalve in een zeer vroegtijdig stadium bij deze zaak betrokken; GS moeten nog besluiten. Verzoeken tot vergunningverlening voor wederom vijf jaar passen binnen dit plaatje. De 26 knelpunten zouden in de eerste plaats op basis van vrijwilligheid opgelost moeten kunnen worden. In het licht van de uitspraak van de Raad van State is het zo dat indien er een alternatief voor een ligplaats is en de kosten worden vergoed, tot oplossing van die knelpunten zou kunnen worden gekomen.

Begin februari dient een besluit te worden genomen over het bestemmingsplan van de gemeente Loenen; daarvóór zal derhalve een beleid moeten zijn vastgesteld waarover de commissie alsdan nader zal worden geïnformeerd. Ook de insprekers zullen hierover worden bericht.

Mevrouw Stadhouders vraagt of de commissie daadwerkelijk inhoudelijk bij dit proces wordt betrokken of dat zij alleen op de hoogte wordt gehouden.

De heer De Vogel wil weten of er mensen in het kader van de ontheffing in de problemen komen.

De heer Kloppenborg sluit zich hierbij aan.

Dit geldt ook voor de heer Bisschop. Hij concludeert dat de insteek van GS nadrukkelijk is om op basis van vrijwilligheid de zaken op te lossen. Indien er een parallel wordt getrokken met 'vast goed' ontstaat er, indien er een bestemming wordt gewijzigd, een overgangsrecht. Iets dergelijks is hier ook aan de hand en er kan alleen op basis van een goed alternatief en goede schadeloosstelling worden gesaneerd. Dan nóg blijft de insteek vrijwilligheid de basis, hetgeen spreker van harte wil onderstrepen.

Mevrouw Dekker wil nog graag antwoord op haar vraag over het belang van de uitspraak van de Raad van State.

De heer Bos constateert dat de provincie niet handig heeft gecommuniceerd en hij verzoekt de gedeputeerde dan ook de komende periode er op toe te zien dat dit verandert.

Mevrouw Kamp stelt dat wat haar betreft vrijwilligheid voorop staat, hetgeen ook in de gaten zal worden gehouden. Hierbij kan worden gedacht aan een traject waarbij wordt gezorgd dat er alternatieve ligplaatsen zijn en dat er een schadevergoedingsregeling is. Dit betekent dat het bestemmingsplan van Loenen niet zal worden goedgekeurd, de bestemming niet wordt gehonoreerd. Dit creëert een overgangperiode van tien jaar en betrokkenen kunnen in die periode op basis van vrijwilligheid besluiten weg te gaan.

Mevrouw Dekker merkt bij interruptie op begrepen te hebben dat Loenen hier al op adequate wijze heeft geanticipeerd door het gebied te bestemmen en tevens een wijzigingsbevoegdheid op te nemen. Dit houdt in dat op het moment waarop op basis van vrijwilligheid plaatsen vrijkomen, er direct van deze bevoegdheid gebruik wordt gemaakt om hier een andere bestemming aan te geven.

Mevrouw Kamp antwoordt dat dit geen oplossing is. Zij zal hier bij de toegezegde nadere informatie verder op ingaan.

De Raad van State heeft aangegeven dat woonschepen die daar al jaren liggen, niet zonder meer kunnen worden weg bestemd. Dit kan alleen onder een aantal condities, welke zijn dat er een alternatieve ligplaats moet zijn en dat er een schadevergoedingsregeling is, plus de vrijwilligheid. De Raad van State heeft niet gezegd dat er niets met de ligschepen mag worden gedaan.

De communicatie richting betrokkenen was inderdaad enigszins ongelukkig. De stuurgroep gaat ervan uit dat het het beste is als gemeenten met hun burgers communiceren omdat zij het dichtst bij de eigen burgers staan. Indien dat niet goed gaat is dat een punt van zorg dat ook in de stuurgroep aan de orde zal komen. De provincie vervult geen aparte rol om besluiten van de stuurgroep voor het voetlicht te brengen.

Er zullen wat spreekster betreft geen betrokkenen in de problemen komen.

De voorzitter constateert dat er nog zaken nader moeten worden uitgewerkt, waaronder de status van de commissie in deze situatie. Veel ligt in de sfeer van de bevoegdheden van GS. Niettemin is vorig jaar bij de behandeling van dit punt in de commissie nadrukkelijk gevraagd of het woonschepenbeleid goed is geregeld. Er zijn toen afspraken gemaakt en de commissie heeft er derhalve recht op om in een zodanig stadium dat het er nog toe doet, geïnformeerd te worden om te kunnen toetsen of de oplossingen die GS voorstaan, passen binnen het beleidskader.

Mevrouw Kamp zegt toe dat er bijtijds nadere informatie beschikbaar komt.

De voorzitter rondt de bespreking van dit onderwerp af. De insprekers kunnen erop rekenen dat deze zaak opnieuw voor de commissie wordt geagendeerd en zullen over dit tijdstip worden geïnformeerd.

Ad b.

Mevrouw Markus verwoordt het standpunt van NMU Zeist aan de hand van een notitie en overheadpresentatie, waar korthedshalve naar wordt verwezen. De notitie wordt achter dit verslag gevoegd.

De voorzitter geeft de commissie vervolgens gelegenheid tot het stellen van vragen.

De heer Reerink stelt dat hij deze presentatie ook heeft gehoord in de commissie WEM en vraagt in welke commissie dit onderwerp behandeld gaat worden en dat bij WEM was afgesproken een excursie naar de betreffende locatie te organiseren.

Mevrouw Stadhouders zegt een bezoek aan de locatie, georganiseerd door welke commissie dan ook, interessant te vinden. Zij vraagt wat de redenen van de landinrichtingscommissie zijn om toch nog vast te houden aan het onderhavige systeem.

De heer Kloppenborg vraagt om een toelichting over het opheffen van verdrogende effecten voor de huidige lokale watersystemen, hoeveel extra daarvoor nodig is en hoe bewerkelijk het alternatief is.

Mevrouw Van Kouwen antwoordt dat aan de hand van de sheets kan worden gezien hoe op een eenvoudige wijze gebiedsgerichte maatregelen kunnen worden genomen. De afgelopen jaren is men er steeds bewuster van geworden dat het niet alleen gaat om water voor de natuur, maar ook om de kwaliteit. Er is vaak sprake van naast elkaar liggende functies die elkaar bijten: natuur en het agrarisch gebruik van water. Het noordelijk deel van Rijnwijk is te nat en het kwelwater stroomt nu rechtstreeks naar de bermsloot van de A12 en de Kromme Rijn in. Het zou een goede zaak zijn indien het water binnen Rijnwijk-Zuid kan worden gehouden. Indien wordt ingezoomd op dit gebiedje en één en ander met de lokale agrariërs wordt bekeken, is dat beter dan dat alle energie wordt gestopt in een robuust watersysteem dat met één knop vanuit Houten is te bedienen. Dit is de insteek van het schoonwatersysteem. De grienden die door de nieuwe watergangen zijn doorsneden, zijn niet geïsoleerd en het effluent stroomt daar gewoon in. Op het moment dat die grienden worden geïsoleerd van het vuile afvoerwater, kunnen de sloten zich herstellen. Dit is maatwerk en HDSR moet daar 'zin in hebben'.

De voorzitter bedankt de insprekers voor hun inbreng. Hij stelt dat bespreking van dit onderwerp in deze commissie plaatsvindt omdat het gaat om de toepassing van maatregelen in de landinrichting. Hij geeft gedeputeerde Lokker vervolgens het woord.

De heer Lokker licht toe dat de provincie inzake dit proces de koninklijke weg volgt en de landinrichtingscommissie, die in opdracht van GS aan dit plan werkt, eerst een antwoord wil laten geven. Alle relevante maatschappelijke partijen zijn in de landinrichtingscommissie vertegenwoordigd, ook de natuurorganisaties. Spreker acht het belangrijk dat de discussie in eerste instantie tussen die partijen plaatsvindt. Op het moment dat men er in de landinrichtingscommissie niet uit komt, krijgt GS er (wellicht versneld) mee te maken en zal één en ander aan de commissie worden voorgelegd. Helder is in ieder geval dat GS als opdrachtgever de knoop doorhakken. Indien de argumentatie echter indrukwekkend genoeg is – in dit kader zal ook de argumentatie van HDSR en andere partijen worden gehoord – is GS bereid een nieuw besluit te nemen. Op grond hiervan wordt nu geen uitspraak gedaan.

De heer Reerink verzoekt de gedeputeerde zijn opmerkingen die hij in de commissie WEM heeft gemaakt – en nu niet wil herhalen - mee te willen nemen. Tevens vraagt hij de gedeputeerde de commissie over een eventueel gewijzigd besluit van GS te informeren, voordat dit eventuele nieuwe besluit naar buiten wordt gebracht.

De voorzitter sluit de behandeling van dit onderwerp, waarbij de toezegging door de gedeputeerde is genoteerd.

Ad c.

De heer Janssen (burgemeester van Soest en voorzitter van de landinrichtingscommissie RAK Kromme Rijn) verwoordt het standpunt van de commissie aan de hand van een notitie, waar kortheidshalve naar wordt verwezen. De notitie wordt achter dit verslag gevoegd.

De voorzitter geeft de commissie gelegenheid tot het stellen van vragen.

De heer Reerink stelt dat de inspreker niet heeft omschreven welk gebied het RAK-proces raakt en ook niet welke windturbines hij bedoelt.

De heer De Heer vraagt waarom de boeren in het betreffende gebied problemen hebben met de windmolens, omdat met goede financiële regelingen dubbel kan worden verdiend op dezelfde hectare.

De heer De Vries sluit zich bij de vorige spreker aan en vraagt de inspreker waarom het plaatsen van windturbines een spaak in het wiel van het proces steekt.

Mevrouw Doornenbal vraagt of het gaat om duidelijkheid over wáár de windturbines komen, of over óf ze er komen.

De heer Kloppenborg sluit zich aan bij de heer De Heer.

De heer Janssen gaat als volgt op de vragen in.

Het RAK Kromme Rijn gebied is het gebied tussen Kromme Rijn en Amsterdam-Rijnkanaal, Wijk bij Duurstede, Odijk en Houten (4000 ha groot met enkele honderden agrarische bedrijven). De strook die in het geruchtencircuit een rol speelt is de strook tussen Houten en Wijk bij Duurstede, langs het Amsterdam-Rijnkanaal.

Het betreft geen vrees van de boeren of de fruittelers maar heeft met het volgende te maken. Indien de bestemming van de grond wordt gewijzigd, krijgt deze een andere waarde dan de waarde van de grond zonder de nieuwe bestemming. Dit betekent dat deze eigenlijk buiten de ruiling moet worden gehouden. Indien de RAK-commissie gronden gaat ruilen waarvan met gerede zekerheid iets kan worden verwacht, zullen de mensen die er tegen zijn (buren van degene die de turbine heeft) terecht bezwaar aantekenen. Ook zal bezwaar worden aangetekend door degene die de molen nu op zijn grond heeft en ziet dat die grond hem wordt onthouden omdat deze in het ruilproces bij een andere boer terecht komt.

Om dit te vermijden zal de RAK-commissie al die hectaren waarvan het vermoeden bestaat dat ze een rol spelen, buiten de ruiling moeten houden. Het gebied kan nu niet meer worden geamendeerd omdat er ‘nog wat anders is bedacht’. Het probleem zit derhalve in het proces zelf.

De voorzitter bedankt de inspreker en geeft het woord aan de gedeputeerden.

De heer Lokker antwoordt dat deze kwestie zeker serieus wordt genomen en GS zal zich hier op korte termijn over buigen. De landinrichting is bedoeld om vanuit landbouwkundig oogpunt een optimale verkaveling te verkrijgen; de opdracht is niet geweest om daarbij ook een aantal locaties voor windturbines aan te wijzen. De bezorgdheid van de landinrichtingscommissie is dan ook begrijpelijk. Het is niet automatisch zo dat het plaatsen van windturbines per definitie strijdig is met het verkavelingsproces – hierover zal door GS goede nota van moeten worden genomen. Er wordt met name om duidelijkheid gevraagd over de diverse belangen. De landinrichtingscommissie is gevraagd om met vaart één en ander door te zetten en dat gebeurt ook. Erkend wordt dat het lastig is om tot overeenstemming te komen en een nieuw idee kan aardig frustreren.

Spreker zegt toe dat deze kwestie op zeer korte termijn door GS wordt besproken waarbij alle relevante gegevens zullen worden afgewogen. Daaropvolgend wordt hier bij de landinrichtingscommissie en deze commissie op terug gekomen.

De heer Streng is eveneens van mening dat er snel duidelijkheid moet komen. Op het moment dat het ontwerpstreekplan door GS wordt vastgesteld, wordt ook een besluit genomen over de verschillende locaties voor windturbines (5), die bedoeld zijn om aan de 50 megawatt-opgave die de provincie op zich heeft genomen, invulling te geven. Eén en ander zal over ca. een maand zijn beslag krijgen, waarbij een goede afstemming een eerste vereiste is.

De heer Reerink zegt dit een goed voorbeeld te vinden van het idee om onderdelen van het streekplan eerder te behandelen, zodat er niet op het laatste moment wordt gezeten met open plekken in het streekplan.

Mevrouw Dekker vraagt zich af aan welke oplossingen kan worden gedacht en vraagt een tipje van de sluier op te lichten. Het enige waar zij aan kan denken is dat op elk perceel waar het om gaat een turbine verrijst, hetgeen ongetwijfeld niet de bedoeling zal zijn.

Mevrouw Kallen sluit zich aan bij de heer Reerink en wenst de gedeputeerde veel succes met de creatieve wijze waarop met deze situatie moet worden omgegaan. Zij verwacht op korte termijn een invulling van het onderhavige probleem omdat er helderheid moet komen, met name richting betrokkenen. Daartoe zullen voor de witte vlekken in het streekplan op voorhand de lijnen uitgezet moeten worden.

Mevrouw Doornenbal sluit zich hierbij aan.

De heer Lokker antwoordt dat er nog geen tipje van de sluier kan worden opgelicht. Toegezegd is dat de diverse belangen zorgvuldig zullen worden afgewogen; op dit moment is onvoldoende duidelijk om hoeveel boeren het gaat en in hoeverre de contracten helder zijn, hoe de lijnen liggen en wat het effect zal zijn. Op korte termijn zal, onder andere met de landinrichtingscommissie, de 'diepte worden ingegaan' om het probleem en de belangen goed in beeld te brengen. Als de belangen niet zijn te verenigen, zal er toch een beslissing moeten worden genomen, waarop nu echter geen voorschot wordt genomen.

De heer Streng voegt hieraan toe dat er niet alleen ten aanzien van de onderhavige locatie, maar ook ten aanzien van andere (en kleinere) locaties bezwaren leven (in ieder geval Woerden, Abcoude, Baarn).

De voorzitter concludeert dat GS zich gaat bezig houden met de problematiek van het kruisen van de twee procedures en waarover nog informatie wordt verstrekt. Daarnaast zal GS op enig moment een ontwerpstreekplan publiceren dat ook een sleutel voor deze opgave zal vormen. Op dat moment is het aan de commissie om te bezien of er zo snel mogelijk politiek helderheid kan worden gegeven. Het in de procedure naar voren trekken van de windturbines als totaal thema, kan een onderdeel vormen van het behandelplan.

3. Verslag van 11 september en 22 september 2003

Verslag van 11 september 2003

Met betrekking tot de tekst:

Pag. 14, laatste alinea: Op verzoek van de heer Reerink wordt toegevoegd: De *heren Swane en Reerink* vragen hoe er nu met het streekplan wordt omgegaan (...).

Pag. 17, 2^e alinea: Op verzoek van de heer Reerink wordt deze gewijzigd in: *In het oude voorstel moest een tour de force plaatsvinden. Nu komt er meer ruimte voor overleg en bezinning, hetgeen op zichzelf niet erg is, want (...) inspraakronde plaatsvindt, het duidelijk moet zijn dat Provinciale Staten nog geen inhoudelijke standpunten hebben ingenomen. De burger denkt al snel dat een standpunt van de provincie een standpunt van de gehele provincie, dus ook van de Provinciale Staten is. Dat moet in de voorlichting duidelijk worden gemaakt. De fractie van de PvdA kan zich in het voorstel van de voorzitter vinden.*

Met inachtneming van voornoemde wijzigingen wordt het verslag vastgesteld.

Verslag van 22 september 2003

Met betrekking tot de tekst:

Pag. 15, 3^e alinea. Op verzoek van mevrouw Jonkers wordt toegevoegd: *Zij pleit voor het stellen van duidelijke en concrete voorwaarden voor kleinschalige locaties, juist omdat er continue nieuwe initiatieven worden ontplooid die tot onrust bij de burgers leiden.*

Pag. 16, 2^e alinea: Op verzoek van mevrouw Jonkers wordt de eerste regel vervangen door: *De heer Streng erkent dat de criteria en randvoorwaarden voor de kleinschalige locaties wat abstract zijn en zal laten nagaan of het mogelijk is de criteria concreter te verwoorden.*

Pag. 5, punt 5, 4^e alinea: Op verzoek van de heer Reerink wordt de tekst aldus gewijzigd: *Graag wil hij een toelichting op de criteria/vereisten voor robuuste ecologische verbindingzones.*

De heer Bisschop meldt dat de heer Van Leeuwen niet behoort te worden genoemd bij de afwezig van de commissie REG

Naar aanleiding van:

Blz. 2: Mevrouw Kramer mist de tekst van de heren Huijgen en Van Middelaar.

De voorzitter antwoordt dat deze behoren bij het originele verslag. Indien gewenst kunnen deze worden opgevraagd bij de griffie.

Toezegging 8 wordt:

8. Nagegaan wordt of de criteria en randvoorwaarden voor de kleinschalige locaties windturbines concreter verwoord kunnen worden. De commissie wordt ook geïnformeerd over welke aanvragen voor kleinschalige locaties bij de provincie bekend zijn (punt 14).

Met inachtneming van voornoemde wijzigingen wordt het verslag vastgesteld.

Toezeggingenlijst

Nr. 11: De heer Schreurs vindt het bevreemdend dat met de betreffende brief (Utrechtse weg) al anderhalve maand niets is gebeurd, terwijl van begin af aan duidelijk was dat het een REG-aangelegenheid is. Hij vraagt hoe hier nu verder mee wordt omgegaan.

Punt 10 kan van de lijst worden verwijderd.

De heer De Vries antwoordt dat D66 met name een aantal vragen had gesteld over het verkeer (Utrechtseweg). Met de griffie was afgesproken dat deze kwestie primair door IME zou worden besproken, met kennisgeving richting REG. Het is de bedoeling dat betrokkenen bij de eerstvolgende IME-vergadering zullen inspreken en op dat moment is de kwestie dus aan de orde.

De voorzitter is het met de heer Schreurs eens dat op het moment dat de brief binnen kwam, er een juiste afweging voor behandeling had moeten worden gemaakt. D66 gaf te kennen hierover te willen praten en heeft vragen geformuleerd die juist betrekking hadden op de commissie IME. Indien andere fracties vragen hadden gesteld over ruimtelijk aspecten, was de afweging geweest de kwestie binnen REG te bespreken. De richting van de vragen die zijn gesteld was bepalend. De commissie IME wordt gevraagd de commissie REG uit te nodigen bij de behandeling van dit punt.

In zijn algemeenheid stelt spreker dat duidelijk moet zijn waar mensen hun brief naar toe moeten sturen, zodat deze op de meest effectieve wijze wordt behandeld. Hiertoe is voorlichting vanuit de griffie noodzakelijk en het is belangrijk dat beantwoording van vragen qua procedure synchroon loopt met wat in de andere commissies gebeurt. Dit zal worden bewaakt.

De heer Schreurs memoreert zijn gestelde vragen die wel op ruimte betrekking hebben en vraagt of deze alsnog beantwoord kunnen worden.

De heer Reerink verwijst naar punt 7 (ruimte voor ruimte regeling) en vraagt of dit aspect kort na de jaarwisseling kan worden besproken, zodat het in het kader van het streekplan kan worden meegenomen.

De heer Lokker antwoordt dat zodra de betrokken stagiaire klaar is met zijn werk, hierover meer kan worden gezegd. Wellicht eind november kan duidelijkheid worden gegeven over de motieven.

Mevrouw Stadhouders stelt dat de evaluatie meer zou mogen inhouden dan alleen het kijken naar welke boeren hebben meegedaan en waarom, mede in het kader van het streekplan.

De voorzitter zegt in zijn algemeenheid over de toezeggingenlijst dat het de bedoeling is om in overleg met de organisatie zo spoedig mogelijk voor elke actie een datum aan te geven waarop de afdoening kan worden verwacht. De heer Lokker is het daar niet mee eens. Hij handhaaft de eerder gedane toezegging.

TER BESPREKING

Portefeuille mw. mr. J.G.J. Kamp, dr. J. Streng, drs. J.P.J. Lokker en J. Binnekamp

4. Programmabegroting 2004

De voorzitter licht toe dat de commissie is gevraagd het licht met name te laten schijnen over de programma's 2.1, 2.2, 2.5, 2.6 en 2.7. Hij geeft de fracties vervolgens gelegenheid tot het stellen van vragen cq. maken van opmerkingen.

De heer Bisschop verwoordt de vragen/opmerkingen van de SGP als volgt.

Blz. 48 (Agenda 2010 - Nieuw wonen): Spreker is benieuwd naar de vormgeving van het beleid rondom dit thema, omdat hij het idee heeft dat het beleid op dat terrein niet soepel loopt en dat er nog teveel onduidelijkheden zijn. Hij hecht in het kader van de begroting aan meer helderheid.

Blz. 53 (Agenda 2010 - verdeling middelen): Er is € 11,5 mln. beschikbaar voor Agenda 2010 en GS beslist dan naar welk project welk bedrag gaat. Spreker vraagt zich af of dit niet een te ruimhartig kader is. Hij hecht eraan hier meer bemoeienis mee te hebben.

Blz. 59 (Wonen en stedelijke vernieuwing - Bestaand beleidsterrein): Het betreft de proefregio op het gebied van woonruimteverdelingbeleid. Spreker meent dat gemeenten hier al mee bezig zijn (geweest) en vraagt zich af of de provincie hier zelf een proefregio van moet maken of dat gebruik kan worden gemaakt van de opgebouwde expertise binnen de gemeenten voor een soort provinciaal beleidskader, hetgeen efficiënter kan werken.

De voorzitter antwoordt dat op de eerste twee aspecten nader zal worden ingegaan bij de commissie BEM.

De heer Kloppenborg verwoordt de vragen/opmerkingen van GroenLinks als volgt.

Spreker sluit zich aan bij het verzoek om helderheid over Nieuw wonen.

Alles overziende is er sprake van een indrukwekkende hoeveelheid taken en velden waar de provincie mee bezig is. Echter, het grondbeleid komt niet voldoende uit de verf. Dit is een punt dat, in het verlengde van de recente workshopdiscussie van de commissie, op korte termijn aandacht behoeft.

Programma 2.2 (EHS): Er is sprake van een lage ambitie terzake de te verwerven natuur en een wat hoge ambitie terzake agrarische en particuliere natuurbeheer in de EHS. De fractie hecht eraan dat dit zeer goed wordt gemonitord en houdt vast aan wat in de natuurdoeltypen is beschreven. De fractie gaat uit van hetzelfde kwaliteitsniveau en dat de EHS inderdaad in het afgesproken tempo wordt gerealiseerd.

Blz. 75 (Natuur en landschap – Melkertbanen): Spreker vraagt of deze worden omgezet in reguliere banen en of dit de pluspost is. De fractie vindt deze banen op het gebied van groene handhaving, in welke vorm dan ook gefinancierd, enorm belangrijk.

Mevrouw Kallen stelt dat de VVD de programmabegroting helder en duidelijk vindt. Er moet € 34 mln. structureel worden bezuinigd, hetgeen ook structureel moet worden opgepakt. De fractie concludeert echter dat nu bij de bespreking op onderdelen advies cq. goed/afkeuring wordt gevraagd, terwijl GS op pag. 15 stelt dat de kerntakendiscussie volgend jaar aan moet geven hoe er precies moet worden omgegaan met het structurele tekort. De VVD wil het financieel kader aan de orde stellen en met de andere partijen in een algemene discussie bespreken. De fractie heeft derhalve op dit moment, in afwachting van de algemene discussie, geen opmerkingen.

De voorzitter antwoordt dat dit verzoek binnen de commissie BEM nader aan de orde kan komen.

Mevrouw Stadhouders verwoordt de vragen/opmerkingen van het CDA als volgt.

Blz. 49 (Agenda 2010 – Hart van de Heuvelrug): Spreekster vraagt wat de uitvoeringsambitie van het college is omdat er, één en ander gekoppeld aan het coalitieakkoord, nog geen stappen zijn gezet. Het project wordt nu een ‘witte vlek’.

Blz. 72 (Natuur en landschap – Uitvoering natuur- en landschapsbeleid): De fractie is natuurlijk blij met het feit dat er sprake is van een zekere herprioritering ten aanzien van particulier en agrarisch natuurbeheer. Tegelijkertijd is bij de indicatoren te zien dat 90% voor aankoop wordt aangewend en 10% voor particulier natuurbeheer, terwijl het rijksbeleid koerst op 60% particulier en 40% agrarisch natuurbeheer. De fractie vraagt zich derhalve af of het streven van dit moment voldoende gaat in de richting die het Rijk op dit moment voorstaat.

Blz. 73 (Natuur en landschap): De fractie vraagt of er meer kan worden gezegd over de voorwaarden die aan de kwaliteitsverbetering van het agrarisch natuur- en landschapsbeheer worden verbonden en hoe gaat de provincie dit meer uitgewerkt gaat faciliteren.

Blz. 78 (Plattelandszaken – Reconstructie): Gevraagd wordt naar de stand van zaken rondom de financiële situatie van de reconstructie.

Blz. 79 (Plattelandszaken – Agrarische zaken): De fractie vraagt naar aanleiding van de eerste alinea nog eens goed te kijken naar het ontwerp streekplan zoals dat er nu ligt, want het gaat erom hoe nu concreet ruimtelijk wordt omgegaan met de landbouwkerngebieden en verwevingsgebieden.

Wat opvalt bij de indicatoren is dat deze beperkt blijft tot het aantal bedrijven met een biologische bedrijfsvoering. De vraag is of dit de enige indicator is als het gaat om agrarische zaken.

Mevrouw Jonkers verwoordt de vragen/opmerkingen van de SP als volgt.

In zijn algemeen staat bij de indicatoren een cijfer voor 2003. De fractie hecht eraan ook de beschikking te hebben over de gerealiseerde cijfers van 2002.

Blz. 60 (Wonen en stedelijke vernieuwing – 2^e indicator): De fractie vraagt zich af of de cijfers (0) niet in strijd zijn met hetgeen in het streekplan is opgenomen, waarin de mogelijkheid wordt opengelaten om de bindingseisen per situatie te bezien.

Blz. 75 (Natuur en landschap – Melkertbanen): Gevraagd wordt wat hier in dit geval mee wordt bedoeld.

Blz. 77 (Plattelandszaken – Doel): Er wordt gesproken over zowel economisch als ecologisch duurzame land- en tuinbouw. De fractie vraagt zich af hoe zij dit dient te lezen.

De heer Reerink verwoordt de vragen/opmerkingen van de PvdA inzake ruimtelijke ordening als volgt.

Blz. 54 (Ruimtelijke ontwikkeling): Het streekplan vormt het ruimtelijke kader voor overleg met Randstadoverheden en Rijk. In dit kader spreekt de fractie de bezorgdheid uit over de gang van zaken in de Noordvleugel Deltametropool. Onlangs is er een akkoord gesloten tussen Noord-Holland en Flevoland over extra woningbouw op de lijn Almere, Amsterdam-Bollenstreek. Dat is niet verontrustend, maar wel als de infrastructuur daar helemaal op gericht gaat worden. De Utrechters die hier willen blijven werken wordt de mogelijkheid ontnomen in Almere te gaan wonen. Spreker wil nadrukkelijk naar voren brengen dat de positie van Utrecht in de Deltametropool meer en sterker aandacht moet krijgen; de fractie maakt zich hier echt grote zorgen over. Ook zou moeten worden bezien hoe de banden met Almere kunnen worden verbeterd.

Blz. 55: Voorts vraagt de fractie naar de inhaalslag voor de bestemmingsplannen.

Tenslotte wordt een kanttekening gemaakt bij het leidende principe van water. Bij het bezoek aan Langbroekerwetering is geconstateerd dat daar niet water, maar landbouw als leidend principe werd genomen. Het leidend principe van water mag niet als loze kreet worden beschouwd.

De heer Bos verwoordt de vragen/opmerkingen van de PvdA inzake Wonen en stedelijke vernieuwing als volgt.

Blz. 58: Er vinden nog discussies plaats over onderwerpen die samenhangen met het toekomstig woonbeleid, onder andere over de uitwerking van de 30% motie, beleidskader woonruimteverdeling, de motie over de ruimtelijke segregatie, beleidskader ISV2 en de vastgelopen bouwproductie. Niet al deze onderwerpen zijn opgenomen in dit hoofdstuk, hetgeen spreker bevreemdtd omdat enige samenhang tussen deze onderwerpen wordt verwacht. Het lijkt nu meer op een toevallige opsomming van onderwerpen.

Spreker vraagt nog eens te kijken naar met name de indicatoren op blz. 60 die de kern van het beleid moeten weergeven en de volgende indicatoren toe te voegen:

- a. aantal nieuw gebouwde woningen (inbreiding en uitbreiding);
- b. wachttijden sociale huurwoningen;
- c. realisering levensloopbestendige woningen.

De indicatoren over het woningtekort, de keuzevrijheid en de opplusregeling zouden dan kunnen komen te vervallen.

Blz. 59 (Proefregio nieuw woonruimtebeleid): De fractie vindt de tekst hierover uiterst (te) voorzichtig. Waarom zou de provincie via een proefregio een ander woonruimteverdeling-

beleid willen implementeren, terwijl er in andere provincies op basis van experimenten al beleid is ingevoerd. Stel dat de provincie het met gemeenten en corporaties eens kan worden, dan kan dit beleid in één keer voor de hele provincie worden geïmplementeerd.

De verstedelijkingsafspraken (ofwel rondje Remkes) lijken spreker achterhaald; met name de verplichte verkoop van huurwoningen zou uitgedraaid zijn op een ramp. De vraag is of de provincie het initiatief moet nemen om af te zien van deze verstedelijkingsafspraken of deze eventueel te actualiseren met gemeenten, bouwers etc.

De fractie is het zeer eens met de opmerkingen die worden gemaakt over het toekomstige ISV-beleid, met name terzake het koppelen aan de gemeentelijke visies op het gebied van wonen. Op deze wijze wordt de huidige wat al te fragmentarische verdeling van de ISV-middelen voorkomen.

Inzake de begroting 2004 voor het onderhavige programma kan worden vastgesteld dat deze tussen 2004 en 2007 teruggaat van ca. € 9,2 mln. naar ca. € 7,8 mln, hetgeen een forse aderlating is. De drie grootste posten betreffen: de investeringsimpuls Stedelijke vernieuwing (de fractie vraagt of dit betekent dat de provincie straks bij ISV2 hier niet meer aan bijdraagt of dat dit wordt heroverwogen); de opplusregeling (uitvoering geven aan beleid), en tenslotte een post mutatie a.g.v. BBV 2004 die spreker niet kan thuisbrengen.

Met andere woorden, € 1,5 mln. minder voor Wonen en stedelijke vernieuwing is een forse ingreep en wat de PvdA betreft de maximale bijdrage die deze sector levert, KWATTA of geen KWATTA.

Blz. 48 (Agenda 2010 – Nieuw wonen): De fractie ondersteunt de eerder ter vergadering gemaakte opmerkingen.

Mevrouw Kramer verwoordt de vragen/opmerkingen van de PvdA inzake Natuur en Landschap als volgt.

Blz. 72 (EHS): De vraag is of het streefareaal inzake EHS (1000 ha in 2018) nog wel reëel is. De provincie stelt extra middelen beschikbaar voor voorfinanciering van aankoop gronden en de fractie vraagt hoe de financiële zekerheden voor 2004 op dat gebied liggen.

Blz. 73 (Monitoring en onderzoek): Afgevraagd wordt of er sprake is van een ‘goede organisatie van de grote geautomatiseerde gegevensbestanden’: zo ja, werkt deze nu en zo nee, wanneer dan wel.

Blz. 73 (Provinciaal Landschap Heuvelrug): Wat is de meerwaarde van een provinciaal landschap. De uitvoeringsgerichtheid geeft aan dat er geen nieuwe soorten beschermingsplannen meer worden gemaakt. De vraag is of de plannen gereed zijn.

Blz. 74 (Nota Handhaving en Veiligheid): De fractie vraagt of er binnen het presidium al is gesproken over op welke manier er wordt teruggekomen op de gedoogsituatie.

Blz. 75 (Rijksbijdrage faunabeheereenheid i.o.): Gevraagd wordt of er een toelichting over deze rijksbijdrage kan worden gegeven.

Blz. 76 (Citadel): De vraag is waarom het bedrag voor natuurterrein De Citadel in 2004 is vervallen en waar dit terrein zich bevindt.

De heer Schreurs verwoordt de vragen/opmerkingen van de PvdA inzake Plattelandszaken en Ontgrondingen als volgt.

Blz. 78 (Sturingsmodel): Gevraagd wordt wat het loket inhoudt, hoe het project (dat al in 2002 is gestart) loopt, hoe de voortgang is, en of het niet mogelijk was hiervoor een indicator in de begroting op te nemen. Tevens wordt om een implementatie van het sturingsmodel gevraagd.

Er bestaat veel onduidelijkheid en onzekerheid over de beperking van rijksbudgetten voor de landinrichting en spreker vraagt hoe de provincie hiermee omgaat: wordt erop geanticipeerd en zo ja, op welke manier.

De fractie staat zeer positief tegenover het stimuleren van de biologische landbouw met bijbehorende indicator. De vraag is hoe succesvol het stimuleren van het beleid tot nu toe is en waar eventuele problemen liggen.

Tenslotte wordt over de € 2,9 mln. EU-subsidie waar mogelijk gebruik van kan worden gemaakt gevraagd of er inmiddels al aanvragen voor deze subsidie zijn ontvangen, en op welke manier de provincie in het kader van de biologische landbouw gebruik denkt te maken van de € 2,9 mln.

Over programma 2.7 zijn geen vragen cq. opmerkingen.

De heer Van Kranenburg verwoordt de vragen/opmerkingen van de ChristenUnie als volgt. Allereerst verwijst spreker naar de brief die de collega's Streefland, Bijkerk, Nugteren en Van de Groep hebben geschreven over deze begroting, mede in aansluiting op hetgeen de VVD zojuist naar voren bracht.

Blz. 59 (Wonen en stedelijke vernieuwing – ontvlechting BRU): De fractie vraagt zich af wat in de vijfde alinea wordt bedoeld met 'De komende jaren wordt extra ingezet op een goed functionerende woningmarkt': worden er extra middelen dan wel wordt er personele capaciteit voor vrijgemaakt. Tevens wordt gevraagd of de commissie bereid is op het gebied van integraal gebiedsgericht werken in het voorjaar van 2004 onderling in discussie te gaan over de voorwaarden waaraan dergelijk beleid dient te voldoen om aldus te komen tot een kaderstelling voor het college.

Met betrekking tot de proefregio (woonruimteverdelingbeleid) vraagt spreker of in deze proef ook het verschijnsel bindingseisen kan worden toegevoegd, of dat dit dermate tegenstrijdig met het rijksbeleid is dat dit nu nog onmogelijk is.

De heer De Heer gaat namens de ChristenUnie als volgt verder.

Blz. 73 (Natuur en landschap – soortbeschermingsplannen): In de bijlage waarin de herprioritering wordt toegelicht is geen uitgebreide argumentatie opgenomen. Er is binnen natuurbeschermingskringen echter nog veel discussie op dit terrein. Als de conclusie is dat soortbeschermingsplannen toch een handig middel kunnen zijn, wordt gevraagd dit onderwerp alsnog nader te bezien.

Blz. 75 (milieu-inventarisatie): Het ecologisch onderzoek is een belangrijke basis onder allerlei plannen die worden gemaakt en waarop een bezuiniging wordt aangekondigd. De vraag is of deze al concreet is ingevuld – met name omdat er eerst nog een evaluatie wordt verwacht.

Blz. 78 (financiering reconstructieplan): Veel geld dat was bedoeld voor de uitvoering van het streekplan gaat nu naar het reconstructieplan en de vraag is of daarmee al die andere uitwerkingen van het streekplan niet in gevaar komen.

Blz. 82 (Ontgrondingen): Er wordt al geruime tijd gesproken over onderzoeken in interprovinciaal verband. De fractie vraagt zich af wat de stand van zaken is en of er inmiddels eendrachtig wordt gefinancierd, of dat er sprake is van addertjes onder het gras. Spreker zegt dat al diverse malen aandacht is gevraagd voor de 12 aardkundige monumenten (nr. 7 t/m 12), een onderwerp dat hem zwaar op de maag ligt. De fractie overweegt, hangende de uitkomsten van deze laatste poging tot overeenstemming, een motie over dit onderwerp in te dienen. Naar de mening van de fractie is het aanwijzen van aardkundige monumenten een goed voorbeeld van uitvoeren van het beleid. Er liggen adviezen, plannen en visies, het enige wat er nog moet gebeuren is een grotere variatie aan aardkundige monumenten benoemen. Voor iedere fractie is een pakketje informatie over aardkundige monumenten gemaakt en de collega-fracties worden gevraagd hier aandacht aan te besteden.

Het lijkt het beste dat de provincie ten aanzien van deze monumenten regisseur blijft en het laatste stapje zet op het traject dat ca. 9 jaar geleden is ingezet.

De heer De Vries verwoordt de vragen/opmerkingen namens D66 als volgt.

Blz. 55 (Ruimtelijke ontwikkeling): De fractie vindt het een goede zaak dat het accent wordt verlegd naar het voortraject van de formele procedure om zo in te spelen op mogelijkheden om kwaliteitswinst te boeken en in een zo vroeg mogelijk stadium gemeentelijke plannen af te stemmen op provinciale plannen. Echter, de fractie is wel van mening dat de praktijk over het algemeen wat weerbarstiger is (bijvoorbeeld De Schammer). Vanuit de provincie zou richting de gemeenten het signaal moeten worden afgegeven dat het is aan te bevelen om burgers in een vroeg stadium te betrekken, waardoor kostbare bezwaar- en beroepsprocedures kunnen worden voorkomen.

Spreker sluit zich aan bij de opmerkingen van de PvdA inzake de Deltametropool, met name ten aanzien van de Flevolandoptie.

Blz. 139 (Risicoparagraaf): Hier wordt een negatieve reserve van ca. € 2,9 mln. aangegeven terzake de voorfinanciering grondverwerving t.b.v. bedrijfsvergroting in de gebiedsgerichte projecten De Venen, Rak Kromme Rijn en Langbroekerwetering. De vraag is of de grondprijzen in de provincie zijn gedaald of dat hier een andere oorzaak aan ten grondslag ligt.

Blz. 167 (Gebiedsgericht beleid): Er is ruim een jaar sprake van een vacature die wordt opgevuld door externe adviseurs. Het is spreker niet duidelijk of medio 2004, na afloop van de streekplanprocedure, deze vacature alsnog ingevuld zal worden of dat deze wordt weggesaneerd vanwege de vacaturestop bij de afdeling RO.

Blz. 58 (Wonen en stedelijke vernieuwing): Spreker sluit zich voor een deel aan bij de opmerkingen van dhr. Bisschop. Ook D66 heeft ten aanzien van de proefregio het gevoel dat er zaken eerder zijn uitgevoerd. D66 vindt het vreemd om de ontwikkelingen rondom het woningtekort te toetsen wanneer dat slechts in vijfjaarlijkse perioden kan gebeuren. De vraag is of hieraan vastgehouden dient te worden of dat er een aanpassing moet plaatsvinden. Spreker vindt de genoemde aanvullende indicatoren interessant, maar vraagt zich af in hoeverre de provincie daar feitelijk invloed op heeft, omdat de provincie niet zelf bouwt en meer een rol op afstand heeft. Het is wel goed te weten wat er in de provincie gebeurt, maar om daar als college op te worden afgerekend is een tweede.

Blz. 70 (Natuur en landschap): Spreker memoreert het streefareaal nieuwe natuur met name door middel van particulier natuurbeheer. De fractie vindt het jammer dat tegelijkertijd het aantal ha nieuwe natuur evenredig wordt verlaagd en vraagt zich af waar GS het optimisme op baseert dat particulier natuurbeheer daadwerkelijk dat streefareaal in 2018 zal halen. De indicatoren in deze paragraaf zijn naar de mening van D66 goed.

Blz. 73 (Natuur en landschap – Monitoring en onderzoek): Het wordt van groot belang geacht de ontwikkelingen op het gebied van natuur en landschap te signaleren en D66 is het hier mee eens. Spreker vraagt wat de Ecodatabank is en of deze een nationale opzet kent. Ook vraagt hij waar hij in de begroting de kosten kan vinden die door de extra inzet in verband met de advisering en gegevenslevering ontstaan – wellicht is het de € 14.000,- genoemd in de samenvatting van het overgangsdokument.

Bij het hoofdstuk Groene regelgeving wordt gesproken over een door GS vast te stellen Faunabeheerplan. Gevraagd wordt of dit betekent dat PS er niet meer aan te pas komt wanneer het bijvoorbeeld gaat over het wel of niet afschieten van vossen.

Blz. 74 (indicatoren): Als indicator wordt genoemd de aardkundige monumenten. Spreker vindt het jammer dat wordt teruggegaan van 12 naar 6 en vraagt naar de motivering.

Blz. 75 (Melkertbanen): D66 vraagt zich af waarom deze nu nog worden opgevoerd en uit welke middelen deze bekostigd gaan worden.

Voorts wordt er een bedrag van € 265.000,- genoemd als herprioritering vanuit het overdrachtsdocument 2003. De vraag is wat dit bedrag inhoudt.

Blz. 77 (Plattelandszaken): D66 vindt eveneens dat één indicator bij dit beleidsterrein erg mager is, mede gezien het belang dat GS cq. de huidige coalitie aan een vitaal platteland hecht. Waarom zijn er bijvoorbeeld geen indicatoren opgenomen inzake groene diensten of de regeling natuurlijke handicaps.

Blz. 81 (Ontgrondingen): Het is spreker niet duidelijk wie de mogelijkheden betaalt van het winnen van grondstoffen in de Noordzee en door omputting in de uiterwaarde: de provincie of het Rijk.

Tot slot vraag spreker hoe het provinciaal beleid zich tot het rijksbeleid verhoudt inzake het geen vergunningen verlenen voor de primaire winning van ophoogzand of landwinning van bouwstoffen zonder functionele eindbestemming.

De heer Putters stelt dat de LPF zich aansluit bij de woorden van mevrouw Kallen. De vragen die de fractie over deze stukken heeft zal hij in de commissie BEM aan de orde stellen.

De voorzitter constateert dat nogal wat vragen vooraf ambtelijk hadden kunnen worden afgedaan en verzoekt de commissieleden zich dit in voorkomende situaties vooraf te realiseren.

De heer Lokker gaat als volgt op de vragen en opmerkingen in.

Inzake de ambities ten aanzien van de ecologische hoofdstructuur kan worden gesteld dat GS én een lage ambitie heeft voor verwerven én een hoge ambitie voor beheer. Het Rijk zet in op 60% aankoop en 40% beheer, hetgeen niet op korte termijn kan worden gerealiseerd en waartoe medewerking van de particulieren nodig is. Op dit moment is niet te zeggen of de verhouding wordt gehaald, maar het doel is in ieder geval een kwalitatief goede EHS tot stand brengen. Voor beheer moet worden voldaan aan een aantal beheerseisen, wat te maken heeft met de juiste biotopen. Een particulier beheerder zal derhalve aan dezelfde eisen moeten voldoen als een terreinbeheerder.

Ten aanzien van de continuïteit kan worden gesteld dat ook bij LNV het besef is doorgedrongen dat contracten voor de lange termijn moeten worden afgesloten wil men particulieren interesseren voor dit soort beheer. Nu is bereikt dat in het nieuwe programmabeheer tenminste een periode van twaalf jaar is genoemd, hetgeen voor particulieren interessant is omdat er dan sprake is van meer continuïteit in de inkomstenkant.

Ecologische en economische agrarische zaken zijn belangrijk, omdat de Europese regelgeving de eis van duurzaamheid stelt als voorwaarde voor landbouwkundige bedrijfsvoering. De meeste landbouwbedrijven voldoen aan die regelgeving. Spreker is het eens met het gestelde dat het aantal indicatoren zou kunnen worden verbreed, omdat ook de ambitie ten aanzien van dit hoofdstuk breder is. Dit aspect zal derhalve opnieuw worden bekeken.

Er hoeven geen zorgen te worden gemaakt over de voortgang van het reconstructieplan. Er is een hernieuwde opdracht in de maak aan de hand van de WAV en de financiën. Op 6 november vindt een gesprek met de minister plaats over de inzet voor projecten die in 2004 worden ingediend. Vanuit het Utrechtse kunnen in ieder geval voldoende projecten naar voren worden gebracht waar de minister zijn middelen voor zal inzetten (totaal € 8 mln.) en GS heeft daar in de begroting € 1,2 mln. voor gereserveerd. Lopende de discussie kan op een lager bedrag worden uitgekomen omdat de provincie is gebonden aan wat de particulieren in het veld wensen te doen.

Het streekplan en het reconstructieplan proberen zoveel mogelijk met elkaar op te trekken en er is maximale afstemming. Uiterlijk begin januari 2004 moet het reconstructieplan worden vastgesteld om in aanmerking te komen voor rijksfinanciën en dan zal dus ook de ultieme afstemming moeten hebben plaatsgevonden. Indien het Rijk minder bijdraagt, zal ook de provincie navenant minder bijdragen.

Het gaat om die projecten die op de streekplanlijst zouden kunnen voorkomen omdat het ruimtelijke plannen zijn. Er is geen sprake van strijdigheid. Het reconstructieplan is complementair, niet strijdig en concurreert niet met het streekplan. De investering in het reconstructieplan is gelijktijdig een investering in het streekplan, althans in Utrecht in het kader van het streekplan. De provincie levert alleen geld in de voorfinanciering als zeker is dat dit geld vanuit het Rijk ook terug komt. Op dit moment kunnen daar goede afspraken over worden gemaakt omdat ook is afgesproken dat het Rijk de marge krijgt dat het geld voor 2007 moet zijn terugbetaald. Dit is puur gedaan om voortgang te houden in de projecten.

GS heeft zich ten aanzien van de Randstadontwikkeling zeer ingespannen om de Utrechtse regio aan één tafel te krijgen. Dat is ook gelukt, inclusief Hilversum en Gooi en Vechtstreek, met als doel een samenhangende visie voor het Utrechtse te presenteren met daaraan gekoppeld de investeringsopgaven. De Utrechtse regio is één in zijn ambities en geconcludeerd kan worden dat er nu ook een Utrechts verhaal staat, gedragen door alle Utrechtse partners. Dat is winst ten opzichte van de voorgaande periode; er is nu sprake van een samenhangend beeld ten aanzien van infrastructuur, woningbouw en groene opgave. De uitwerking hiervan zal te zijner tijd aan de commissie worden voorgelegd.

Het laatste overleg met de minister over het Faunabeheerplan en de faunabeheereenheden heeft vanochtend plaatsgevonden en de provincie hoopt vanuit het Rijk zo spoedig mogelijk duidelijkheid te krijgen over waar de provincie aan gehouden is. De provincie heeft nog steeds als inzet één en ander liever zelf te willen regelen. De financiën moeten deels van het Rijk komen; het overige komt uit eigen middelen.

Spreker wacht de motie over de aardkundige monumenten met belangstelling af, omdat hij nu geen toezegging kan doen over het opnemen van deze monumenten. Eerder is gesteld dat er moet worden geprioriteerd. Hij blijft bij hetgeen hij eerder in de commissie heeft gezegd.

Over de beperking van de rijksbudgetten voor de landinrichting kan worden gesteld dat het Rijk enigszins laat over de brug is gekomen. Eén en ander betekent dat het zwaartepunt van de uitbetaling ligt tussen 2005 en verder. GS heeft gemeend dat het niet verantwoord is daarop te wachten en dus eigen budget (voorfinanciering) in te zetten. Dit loopt verder goed.

Ook het sturingsmodel loopt goed. Voor de harmonisering van hetgeen het Rijk bedenkt en wat de provincie probeert te regelen (samenvoeging van beleid en budgetten om zodoende slagvaardiger in het landelijk gebied te kunnen acteren) is ook het gebiedsgerichte beleid nodig. In de gesprekken met de kwartiermaker over de vormgeving zijn hiertoe kaders aangegeven en hier zal zo spoedig mogelijk over worden bericht.

Over de bezuiniging op ecologische onderzoeken zegt spreker tenslotte dat er wordt gezocht naar alternatieve mogelijkheden via de Universiteit Utrecht, om toch datgene wat noodzakelijk is voor onderliggende plannen uit te kunnen voeren. De dienst kan op dit moment voldoende gegevens aanleveren om één en ander te realiseren.

De heer Lokker geeft aan dat hij graag bereid is de antwoorden op de vragen die nu nog zijn blijven liggen, verder schriftelijk af te handelen.

De heer Streng brengt aansluitend het navolgende naar voren.

Spreker verwijst naar de opmerkingen over de volkshuisvestingsplannen van de gemeenten (blz. 59) en in dat kader naar hetgeen staat in de één na laatste alinea op deze pagina: “(...) willen de gemeenten stimuleren tot integrale woonvisies waar ook de stedelijke vernieuwing onderdeel van uitmaakt.” De provincie wil hier werk van maken en heeft hierover met de gemeenten gecommuniceerd. Natuurlijk wordt voordeel gedaan met de opgedane ervaringen in andere regio's, met name regio's die grenzen aan het Utrechtse gebied. GS streeft er overigens naar zoveel mogelijk één woonruimtegebied voor de provincie te creëren, met tegelijkertijd uitzonderingen voor kleine kernen (volgens het coalitieakkoord). Het evenwicht tussen enerzijds vrije keuze en anderzijds beperkingen is zeer delicaat.

Spreker verwijst inzake het grondbeleid korthedshalve naar hetgeen hierover staat op blz. 160. Al eerder is over de ontwikkelingsmaatschappij geantwoord dat de provincie bezig is met het voeren van een actiever beleid en dat aan de hand van de opgebouwde ervaringen nader beraad zal volgen over mogelijkerwijs iets als een ontwikkelingsmaatschappij voor Hart van de Heuvelrug. Geprobeerd zal worden dit project te laten landen in het streekplan, afhankelijk van een goede borging van de groene en rode functies in het Hart van de Heuvelrug.

De '30%-motie' (dhr. Bos) komt in de volgende commissievergadering aan de orde. Met de suggestie voor andere indicatoren kan enerzijds worden ingestemd als het gaat om de woningproductie en de realisering. Tegelijkertijd moeten indicatoren worden opgesteld waar de provincie rechtstreeks invloed op kan uitoefenen en niet via een zeer indirecte lijn.

De heer Bos merkt bij interruptie op dat hij meer behoefte heeft aan een meer precieze indicator waarbij hij denkt dat de woningbouwproductie een betere indicator is.

De heer Streng is het ermee eens dat aan de hand van het geproduceerd aantal woningen, waarbij moet worden gekeken naar de differentiatie, de markt, enz., een goede indicator kan worden verkregen.

De BBV (blz. 61) is een comptabiliteitskwestie en vloeit voort uit verandering op het gebied van voorschriften comptabiliteit. Wat vroeger als reserve kon worden aangemerkt moet nu als voorziening worden gezien, dan wel soms omgekeerd. Het gaat uiteindelijk om neutrale aanpassingen.

GS wil ten aanzien van bindingseisen in plaats van passendheidscriteria begin volgend jaar een standpunt innemen. In de commissievergadering van december wordt hierop terug gekomen.

De keuze indertijd voor juist De Schammer was mede ingegeven door het feit dat de gemeente er zeer aan hechtte deel te mogen uitmaken van één van Agenda 2010 projecten.

Ook de heer Streng is bereid de antwoorden van vragen die zijn blijven liggen, verder schriftelijk af te handelen.

De voorzitter constateert dat de programmabegroting 2004 is besproken en dat de Staten zich hier verder over gaan buigen.

Portefeuille de heer dr. J. Streng

6. Experimentenkrediet Volkshuisvesting

De voorzitter geeft het woord aan mevrouw Jonkers.

Mevrouw Jonkers reageert op de antwoorden van de gedeputeerde op de vragen van de SP. De gedeputeerde doet wat vaag over de vraag of het hier om woningen in het dure segment gaat. De gemeente Woerden spreekt gewoon over een 'villapark' en de betrokken makelaar geeft aan dat het onder andere gaat om vrijstaande woningen waarvan de grond alleen al € 289.000,- kost (de gemiddelde prijs van een koopwoning is € 210.000,-).

Een argument van de gedeputeerde om subsidie te verstrekken is dat het goed is om de huurders meer te betrekken bij de realisering van huurwoningen. In plan Waterrijk in Woerden wordt op drie manieren aan consumentgericht bouwen gedaan. De duurste versie lijkt nu door de provincie gesubsidieerd te worden, terwijl men ook bezig is met 'consumentgerichte projectontwikkeling'. Daar wil men tot ruimere keuzemogelijkheden komen voor het uiterlijk en de indelings- en uitbreidingsmogelijkheden van de woning. Dat is nu net een manier van denken waarvan de SP denkt dat deze ook voor woningbouwcorporaties (huurwoningen) heel geschikt zou kunnen zijn.

Spreekster vraagt tenslotte naar de mening van de overige fracties.

De heer Bos stelt dat indien de gegevens waarover de SP beschikt correct zijn, ook de PvdA minder behoefte heeft aan het verstrekken van de subsidie. Hij stelt de gedeputeerde voor één en ander nogmaals te heroverwegen.

De heer Bisschop is van mening dat het juist gaat om ondersteuning door de gemeente om vernieuwende ideeën in de diverse segmenten uit te proberen, zodat zoveel mogelijk categorieën kunnen worden bediend.

Mevrouw Van Dongen zegt dat de fractie van GroenLinks zich enigszins kan aansluiten aan de vorige spreker, met name omdat het toewijzen van deze subsidie er niet toe leidt dat andere projecten niet kunnen worden gerealiseerd. Als het verstrekken van deze subsidie ertoe zou leiden dat andere projecten niet worden gedaan, wordt het een andere discussie. Het betreft nu een kwaliteitsontwikkeling die wellicht ook later op andere segmenten kan worden toegepast.

Mevrouw Doornenbal sluit zich aan bij de vorige twee sprekers omdat het criterium 'vernieuwing' is.

De heer Van Kranenburg sluit zich aan bij de heer Bisschop.

Mevrouw Jonkers meent dat andere projecten door deze subsidieverstrekking minder geld krijgen. De SP is niet tegen particulier opdrachtgeverschap; echter, waarom moet de provincie een bepaalde bouwvorm subsidiëren terwijl op de woningmarkt allerlei andere problemen zich voordoen en het geld dus beter voor die vernieuwende projecten kan worden gebruikt.

De heer Streng benadrukt dat het particulier opdrachtgeverschap door het Rijk belangrijk wordt geacht en daarom gestimuleerd moet worden. De provincie is het hier mee eens en probeert ook door ondersteuning vanuit het Experimentenkrediet VH dit te stimuleren. Het gaat daarbij alleen om ondersteuning van het proces om te komen tot nieuwe initiatieven. Particulier opdrachtgeverschap zal ook de komende jaren een thema blijven waar voordeel mee kan worden gedaan. De opgedane ervaringen kunnen dan verder worden uitgebouwd om andere gemeenten ervan te laten profiteren. Dit hoeft niet alleen in het duurdere segment te

zijn. De grond wordt marktconform verkocht en er wordt juist gekeken naar hoe die particulier, met heel verschillende wensen, tegemoet kan worden gekomen. Aan dit proces geeft de provincie steun.

De voorzitter rondt de bespreking van dit agendapunt af.

TER KENNISNEMING

7. Bestedingsrapportage stads- en dorpsvernieuwing 2003

De rapportage wordt voor kennisgeving aangenomen.

8. Stand van zaken huisvesting statushouders 1^e halfjaar 2003

De voorzitter vraagt de fracties van de PvdA en SP hun vragen schriftelijk te willen aanleveren, zodat deze voor een volgende commissievergadering kunnen worden geagendeerd.

9. Sluiting

Niets meer aan de orde zijnde, sluit de voorzitter de vergadering.

Toezeggingen in vergadering van commissie REG 27-10-03

1. Het bestemmingsplan Loenen komt vóór februari 2004 terug in de commissie met nadere informatie over de bestemming van de woonboten. De WKN wordt voor deze vergadering uitgenodigd.
2. Bij de notitie over de landinrichting Groenraven Oost, die te zijner tijd in de commissie wordt behandeld, worden de vragen gesteld door de PvdA-fractie in de commissie WEM meegenomen.
3. Alle relevante gegevens met betrekking tot windmolens en landinrichting in het Kromme Rijn gebied zullen binnenkort in het kader van het streekplan worden afgewogen en in de commissie terugkomen.

Excursie

In het voorjaar vindt een gezamenlijke excursie plaats van de commissies WEM en REG naar Groenraven Oost. (verdrogingsproblematiek)